

1.6.2016

ANVISNINGAR OM ANMÄLAN GÄLLANDE SPECIALDIET I SKOLOR OCH DAGHEM

Enligt det nationella allergiprogrammet behövs specialdieter endast då barnet har en konstaterad matallergi som orsakar **betydande eller livsfarliga symptom**. Måltider som följer specialdiet bjuds om det förekommer klara medicinska skäl. Ett läkarutlåtande förutsätts i de fall det inte gäller laktosfattig diet, vegetarisk diet eller diet av religiösa skäl.

För ett barn i dagvård eller skola bör ett läkarutlåtande gällande specialdiet i första hand begäras av den läkare som sköter och/eller har undersökt barnet. Om ett barn inte p.g.a. sin specialdiet vårdas inom någon sektor ska familjen kontakta sin egen hälsostation för att få ett utlåtande. I samband med den normala rådgivnings-/skolgranskningen kan rådgivningen eller skolläkaren skriva ett utlåtande. Läkarutlåtandet får inte vara äldre än 6 månader då dagvården/skolan inleds.

En uppdaterad anmälningsblankett gällande specialdiet och ett läkarintyg bör skickas in till centralköket årligen senast 31.8. Ifall det blir ändringar under läsåret tar vårdnadshavaren kontakt med skolhälsovårdaren/rådgivningen/hälsostationen. Ett läkarintyg behövs i enlighet med anvisningarna på blanketten om specialdiet. Läkarintyget ska uppdateras årligen om det inte p.g.a. sjukdomens natur anses onödigt. På så sätt kan man försäkra sig om rätt specialdiet och också att man inte i onödan begränsar barnets diet.

GENOMFÖRANDE AV SPECIALDIETER

Anmälningspraxis för dietexperiment

Vårdnadshavarna anmäler skriftligen om dietexperimentet och om hur länge det räcker (tiden bör definieras). Efter ett dietexperiment borde vårdnadshavaren göra en ny anmälan med bilagor (läkarintyg) ifall barnet övergår till specialdiet.

Diabetes

Maten är den samma som för de andra barnen. Vid behov ska vårdnadshavaren lämna in en personlig måltidsplan för diabetikern till köket och överenskomma om en träff med den ansvariga för köket och med personalen i daghemmet/skolan. Vid träffen kommer man överens om hur måltiderna och eventuella mellanmål och safter intas och serveras vid akuta fall av hypoglykemi. I daghemmen sköter vårdpersonalen om matserveringen och i skolorna sköter eleven huvudsakligen själv portioneringen av maten. Kökspersonalen eller läraren kan vid behov medverka.

Celiaki

Celiaki är en sjukdom där spannmålens gluten orsakar skada på tarmluddet i tunntarmen. I Celiakidieten ingår inte vete, råg eller korn. Vårdnadshavaren meddelar i blanketten för specialdiet om havre passar.

1.6.2016

Laktosintolerans

Laktoshaltiga mjölkprodukter ersätts med laktosfattiga eller laktosfria produkter. Som matdryck serverar man laktosfattig mjölk/surmjölk eller laktosfri mjölkdryck i enlighet med vad barnet tål. För en laktosfattig diet räcker det med ett meddelande från föräldrarna. Då det är fråga om en helt laktosfri diet förutsätts ett läkarintyg.

Vegetarisk diet eller diet av religiösa skäl

Vegetarisk kost serveras barnen på begäran av föräldrarna. Den vegetariska kost som serveras barnen består förutom av spannmålsprodukter, baljväxter, grönsaker, frukt och bär dessutom av produkter från djurriket såsom mjölkprodukter och ägg (lakto-ovo-vegetarisk kost). Med föräldrarna överenskoms om hur strikt dieten efterföljs i daghemmet. Den vegetariska kosten (lakto-ovo-vegetarisk kost) serveras i skolorna varje dag. I daghemmen/skolorna serveras inte veganmat.

I dieter som upprätthålls av religiösa skäl ersätts svinkött, nötkött eller blodprodukter huvudsakligen av andra köttvarianter. Med föräldrarna överenskoms om hur strikt dieten efterföljs i daghemmet.

Specialmodersmjölksersättningar, kliniska näringsprodukter och övriga av läkare föreskrivna kosttillskott som FPA ersätter

Matgästerna eller deras vårdnadshavare lämnar själv in till köket specialmodersmjölksersättningar (daghem), kliniska näringsprodukter och med dem jämförbara produkter samt övriga av läkare föreskrivna individuella produkter som ersätts åt klienten enligt sjukförsäkringslagen (364/63).

MATALLERGIER HOS BARN

I) Lindriga symtom som går om av sig själv:

Grönsaker och frukter är typiskt sådana födoämnen som orsakar lindriga allergisymtom såsom klåda i munnen och rodnande hud speciellt hos barn som lider av pollenallergi och atopiska eksem. Den största delen av de grönsaker och frukter som orsakar symtom går bra att använda som kokta. Tilläggsämnes- och kryddallergier är mycket sällsynta och en svagt kryddad daghemsmat passar i allmänhet åt ett barn som lider av atopiska eksem eller matallergi. Det är viktigt att barnet lär sig äta mångsidigt. Ju flera födoämnen undviks i barnets diet desto svårare är det att komponera en näringsmässigt fullvärdig kost och att lära sig att äta mångsidigt. Genom att i stor utsträckning undvika grönsaker och frukt minskas intaget av flera vitaminer och spårämnen och det kan leda till fetma hos barnet. Av denna orsak utesluts från dieten endast de födoämnen som har konstaterats orsaka så mycket olägenheter för barnet att det är befogat att utesluta dem också ur barnets daghems/skolmat.

II) Allvarliga allergier och svåra symtom:

Med blanketten över matallergier anmäls de födoämnen som ska undvikas och som orsakar svåra eller skadliga symtom på munnens slemhinnor, luftvägssymtom, hudreaktioner eller tarmsymtom. Ifall dieten är speciellt begränsad ska till anmälan bifogas en individuell dietplan.

Siuntio Sjundeå

1.6.2016

En allergidiet grundar sig på en av en läkare uppgjord diagnos och för denna krävs ett läkarutlåtande. Mjolk, ägg, vete, fisk och nötter är de allmännaste allergenerna. De näringsmässigt mest centrala födoämnen ersätts med andra för barnet lämpliga födoämnen. Ett läkarutlåtande behövs för varje födoämne som ska undvikas även om födoämnet inte är centralt eller det skulle ersättas med annan mat.

I daghemmet/skolan bör finnas uppgifter om barnets risker att få en allergisk reaktion (anafylax), om eventuell användning av adrenalininjektion och om hur barnet ska vårdas om det i misstag fått ett födoämne som ska undvikas. Nya födoämnen provas alltid hemma, inte i daghemmen/skolorna.

Tilläggsuppgifter gällande matallergier hos barn:

God medicinsk praxis: Matallergi (barn) / åt patienten (www.kaypahoito.fi), 2015

Barn med matallergi (www.allergia.fi)